

NASKAH SOAL LATIHAN UJIAN KENAIKAN KELAS SMA/SMK/MA
PAKET SOAL 2

Hari/Tanggal : Kelas : X (Sepuluh)

Pelajaran : Bahasa Sunda Waktu :

I. Pilih jawaban nu pang benerna ku cara nyakra (X) aksara A, B, C, D atawa E !

Si Kabayan Meuleum Lauk

Ku bapana. Si Kabayan dititah masantrén di hiji lembur nu rada mencil. Masih kénéh tradisonal pasantrénna téh. Saréna di kobong ngampar samak jeung sababaraha urang batura. Daharna sangu liwet. Ngaliwetna reremenna mah sorangan-sorangan, tapi sakapeung mah babarengan. Mun ngaliwetna dihijikeun sangu liwetna ditampokeun kana cécémpéh nu diamparan daun cau, terus didalahar babarengan.

Deungeun sanguna saaya-aya. Mun tas balik mah teu hésé, da sok dibekelan ku kolotna, sarundéng, kéré lauk, jeung sajabana. Mun teu boga deungeun sangu, Si Kabayan sok nyair di solokan leutik nu teu jauh ti kobongna sakalian bari néangan suluh keur ngaliwet. Mun nyair, sakapeung teu beubeunangan, sakapeung mah meunang berenyit, lélé, hurang, jeung lauk sejenna nu kaparengan palid ti balong.

Hiji mangsa, waktu isuk-isuk nyair di solokan, Si kabayan meunang anak lauk emas sagedé indung leungeun dua siki. Atuh atoheun pisan. Laukna diteundeun buni pisan, bisi dihakan ucing. Si Kabayan ngaliwet, sanggeus asak teu terus meuleum lauk.

“Moal waka dibeuleum bisi babaturan ménta, engké uing moal kabagéan,” ceuk haténa. Atuh baturna dalahar, Si Kabayan mah kalah ka kekedengan.

“Can hayang dahar, teu ngarareunah awak,” pokna waktu ditanya kubabaturanana.

Réngsé dalahar, babaturanana kalaluar ti kobong rék arulin, Si Kabayan hudang, terus muru hawu. Ngan seuneuna geus pareum, geus euweuh ruhayan, malah hareupeun hawuna dihéésan ucing. Ku Si kabayan ucingna digebah, tuluy mirun seuneu. Sanggeus suluhna ruhay, anak lauk emas dibeuleum. Bari ngadagoan beuleum lauk asak, Si Kabayan ngala céngék ti pipir kobong, diréndos maké uyah dina coét.

Geus kitu, ngeduk liwet tina kastrol, diwadahan kana piring séng. Si Kabayan muru hawu, leungeun katuhuna nanggeuy piring séng, leungeun kencana nyekel coét. Barang diteang, seuneuna geus pareum kawantu suluhna ngan seeutik, malah geus ampir jadi lebu. Atuh beuleum laukna téh kurumuy, hideung jeung pinuh lebu, geus teu mangrupa lauk. Ku Si Kabayan dikoréhan. Kacida pisan heraneunana, sabab beuleum laukna téh aya tilu.

“Ti mana hiji deui? Tadi mah meuleumna ngan dua. Babaturan pohoeun kitu? Ah, milik mah timana waé,” ceuk Si kabayan dina haténa.

Si Kabayan nyait beuluem anak lauk emas hiji, diasaan , enya lauk, lauk nu hiji beak, Si Kabayan nyait deui lauk nu hiji deui. Diasaan heula, bener lauk. Si Kabayan nuluykeun deui daharna sangu liwetna, mani ngalimed. Ku sabab lapar kénéh, Si Kabayan nyiuk deui sangu, terus nyait beuleum lauk nu katilu. Waktu diasaan, Si kabayan nyengir, sabab rasana haseum jeung bau. “Ucing bangkawarah,” pokna gegelendeng, léos ka cai, kekemuna leuwih ti sapuluh kali.

1. Dongeng di luhur ka asup kana dongeng....
 - a. Sasakala
 - b. Fabel
 - c. Parabel
 - d. Mite
 - e. Pamuk
2. Saha palaku utama dina eta dongeng?
 - a. Si Kabayan
 - b. Ki Santri
 - c. Bapak Si Kabayan
 - d. Kiyai
 - e. Lauk emas
3. Sabara hiji lauk menang nyair si Kabayan teh?
 - a. Tilu siki
 - b. Opat siki
 - c. Sa siki
 - d. Dua siki
 - e. Lima siki
4. Di mana si Kabayan nyair lauk teh?
 - a. Walungan
 - b. Laut
 - c. Balong
 - d. Solokan
 - e. Ember
5. Dongeng anu nyaritakeun asal muasal ngaran hiji tempat atawa ngaran barang sok di sebut dongeng.....
 - a. Pamuk
 - b. Fabel
 - c. Parabel

15. Tempat kajadian perang antara pasukan Rama jeung Rahwana nyaeta di....

a. Tegal Kurusetra	c. Kerajaan Ayodya	e. Kerajaan Ramayana
b. Kerajaan Alengka	d. Leuweung Dandaka	

BABALIK PIKIR

Geus opat poé Esti teu sakola. Panas tiris babakuna mah. Tadi gé geuning aya budak sakola mani ngaliud, ngalayad. Ma'lum Esti mah ketua kelas tur nyaahan pisan ka babaturan téh. Katurug-turug jelema aya. Sakalieun aya budak nu teu bogaeun buku téh, Esti mah tetelepék, jorojoy hayang ulin cenah ka imah babaturan téh. Mun geus puguh katempona babaturanna téh teu mampuh, Esti sok buru-buru mangmeulikeun buku. Pikareueuseun puguh gé. Keur mah pinter, anak nu beunghar, katurug-turug bageur deuih.

Kasoléhan Esti téh hanjakalna teu meunang pangrojong ti kolotna. Ayeuna gé bapana keur tutunjuk bari hahaok. Bapana kacida ambekeunana basa tadi Bu Rida wali kelasna nganuhunkeun kana kasaéan putrana nu tos masihan kasur sapuratina ka Iku babaturan sakelasna. Sihoréng budak téh nyokot tabunganana.

"Paingan atuh duit téh béak baé. Yeuh Bapa jeung Ema bisa kieu teh usaha popohoan. Dug hulu pet nyawa. Ulah kéna-kéna tabungan téh leuleuwihan duit bekel, tuluy sangeunahna dibagi-bagikeun."

Esti cicing baé. Haténa manghanjakalkeun ku naon Si Iku maké ngobrol sagala ka Ibu Rida? Kumaha atuh? Kasalahan manéhna geus nembrak. Teu bébéja ka indung bapana. Ceuk pamikirna bébéja ogé ka baseuh-baseuh biwir da pasti moal diidinan, sedengkeun Iku kacida butuh pisan ku bantuanana. Iku saréna ukur dina raranjangan ditilaman ku samak salambar. Bantalna ogé buntelan bubututan. Teu bisa majar kumaha, da geus *tigejebur*, geus *baraseuh*. Esti ngeluk baé tungkul hareupeun bapana. Manéhna teu wanieun ngarérét-rérét acan. Lalaunan cai sakeclak maseuhan pipina nu pias. Da puguh hudang gering téa. Satuluyna mah ngagukguk ceurik menta dihampura ka bapana.

Sanggeus kajadian harita Esti tara deui kumawani barangbéré ka babaturanana, sanajan dina haté leutikna mah mungguh aya perang rongkah nu teu bisa kaungkulan ku sorangan. Bekelna ogé *diseret* ayeuna mah ku bapana téh. "Keun Bapa baé nu nabungna, sakalian di bank. Engké ogé keur saha deui, kabéh ogé dalah jang anak." Kitu ceuk Pa Uja juragan angkot nu kacida keur meumeujeuhna beunghar.

Orokaya da jalma téh teu nanjeur baé, sataun ti harita barang Esti naék ka kelas 3 SMP angkotna tabrakan, nu maotna ogé aya opatan, atuh lumayan ogé béayana téh. Lian ti béaya, gegedéna mah jadi beuki melang loba angkot téh. Kurang katenangan. Kendat saminggu ti harita motor anyar di buruan aya nu maling. Acan ogé opat puluh poé ti barang angkot tabrakan, Pa Uja ujug-ujug gareuneuk sababadian. Barang dipariksa téh cenah infeksi darah. Geus méh sabulan awakna leuleus waé, kituna mah kandungan hémoglobinna ngan lima. Jauh pisan tina wates normal.

Soré-soré Pa Uja ngadaweung pipir jandéla. Nyawang mangsa-mangsa katukang basa manéhna jagjag. Kacida pohona kana gering. Mangsa teu boga kasusah, tara hayang nyaho kana kasusah batur. Ari ayeuna? Geuning kacida bungahna mun aya nu ngalongok, komo maké émbél-émbél ngadunga sagala "énggal damang", cenah. Atuh da teu kitu kumaha Pa Uja mah mun lolongak ka tatangga atawa kawawuhan téh cukup diwakilan ku pamajikan baé. Basa leungit motor ogé Iku babaturan Esti maké ngomong kieu, "Moal sesaheun Alloh mah ngagentosan deui rejeki Bapa, komo deui da Bapa mah seueur kasaéanana". Puguh matak dédéngéun 'na ceuli Pa Uja mah. Liang irung asa rebéh-rebéh baé.

"Pa, nuju naon sonten-sonten jiga nu ngemu kabingung. Tong diémutan baé panyawat mah. Apan ayeuna ogé maju ka damang. Tos dileueut landongna?" Bi Erus pamajikanana nanya.

Pa Uja ngarenjag, "Kadiu geura Ma, saha budak anu dipangmeulikeun kasur ku Esti teh?"

"Oh, Iku. Karunya budak téh geus *pahatu lalis*. Untung waé aya kénéh indung kolotna. Ceuk Esti mah bumina ogé bilik jeung taneuh keneh handapna oge. Watir puguh gé. Teu *kajudi* ku ema mah kumaha ninina kudu dagang sorabi bari jeung nyakolakeun incu."

"Kutan, Ema gé wawuh?"

"Henteu ari wawuh mah. Eta wé dongéng Esti. Tuh di ditu lemburna mah, di Banjaran Hilir."

Pa Uja unggut-unggutan. "Punten Ma, pangnyaaurankeun Esti," pokna téh.

Pamajikanana ngaléos, teu lila norojol deui. Ayeuna mah bareng jeung Esti, budakna.

"Aya pikersaun naon naon, Pa?" Esti kacida sopanna. Kituna mah budak téh sapopoéna balik ti sakola idek liher baé di Pasantrén Darul Falah. Sahenteuna budak téh ngarti kana bagbagan agama.

"Ka dieu geulis, geuning hidep téh kacida soléhna. Bapa kakara sadar yén hidep téh lir endog hayam keur Bapa mah."

Ku naon Bapa téh?"

"Enya ulah waka adigung, komo Bapa mah ukur tamat SD. Najan bijilna tina bujur hayam ari endog mah teu burung didahar."

"Kumaha maksud Bapa téh?"

“Insya Allah ti semet ayeuna Bapa taat ngaluarkeun jakat mal jeung rék ngarojong satemenna nu kadada kaduga ku Bapa, kana kahayang Esti ngabantu barudak sakola nu kolotna kurang mampuh.”
 “Bapa...!” Esti ngarangkul Bapana. Hujan cimata kabungah, muji sukur ka Pangéran dipaparin pituduh babalik pikir. Soré harita keur Esti mah wuwuh pinuh ku kabagjaan.

16. Kumaha pasifatan Esti dina eta carpon?

a. Sombong	c. Pedit	e. Tara gaul
b. Bageur jeung berehan	d. Sieunan	
17. Naon sababna Esti dicarekan ku bapana?

a. Tara sakaola	c. Sok Umbak ambek	e. Sok barang bere
b. Geringan Wae	d. Tara ngerjakeun PR	
18. Saha anu babalik pikir dina eta carpon?

a. Esti	c. Indungna Esti	e. Babturanna Esti
b. Bapana Esti	d. Guruna Esti	
19. Kecap babalik pikir ngandung harti.....

a. Balik ka lemah cai	c. Balik ka lembur	e. Balik kana jalan goreng
b. Balik kana jalan hade	d. Balik ka imah	
20. Sakalieun aya budak nu teu bogaeun buku téh, Esti mah **tetelepék**, jorojoy hayang ulin cenah ka imah babaturan téh.
 Kecap **tetelepék** ngandung harti.....

a. Tara daek tatanya	c. Resep ilubiung	e. Bawel/cerewet
b. Sok tunya-tanya	d. Tara campur gaul	
21. “Pun bapa nembé Ti sawah.”
 Kecap anu luyu jeung undak usuk basa, pikeun ngalengkepan kalimah di luhur nyaéta.....

a. Wangsul	c. Datang	e. Mios
b. Dongkap	d. Mulih	
22. Mana kecap rundayan anu nuduhkeun kaayaan?

a. kahujanan	c. dibawa	e. dialaan
b. kabawa	d. ngaluarkeun	
23. Kuring datang ka sakola leuwih **ti heula**, ari manéhna mah....anu matak kabeurangan ogé.

a. ti payun	c. Panduri	e. tukangeun
b. ti pengker	d. pengkereun	
24. Boro-boro **lindeuk** banténgmah, anu puguh mani...da tuman hirup di leuweung.

a. galak	c. bageur	e. sieun
b. linghas	d. sangar	
25. Rarangkén barung **di-keun** dina kecap “**dialungkeun**” gunana pikeun ngawangun....

a. kecap pagawéan teu dihaja	c. kecap barang	e. kecap sifat
b. kecap pagawéan nu dihaja	d. kecap kaayaan	
26. Basa lemes keur kecap “**indung kuring**” nyaéta....

a. Pun ibu	c. pun mimih	e. pun indung
b. pun biang	d. pun mamah	
27. Basa lemes keur kecap “**anak anjeun**” nyaéta....

a. tuang anak	c. tuang rayi	e. tuang raka
b. tuang mantu	d. tuang putra	
28. Patokan pupuh kinanti nyaeta....

a. 8u, 8i, 8a, 8i, 8a, 8i	c. 8u, 8i, 8a, 7i, 8a, 8i	e. 8u, 8i, 8a, 8i, 7a, 8i
b. 8u, 8i, 8a, 8i, 8a, 7i	d. 8u, 8i, 7a, 8i, 8a, 8i	

29. Patokan pupuh asmarandana nyaeta....
a. 8u, 8i, 8a, 8i, 8a, 8i	c. 8i, 8a, 8é/a, 8a, 7a, 8u, 8u	e. 8u, 8i, 8a, 8i, 7a, 8i
b. 8i, 8a, 8é/o, 8a, 7a, 8u, 8a	d. 8a, 8i, 8a, 8i, 7a, 8i	

Hérang teuing cai jamjam
 diuyup karasa tiis
 mani nyecep kana badan
 nyerep kana tulang sandi
 saregot tambah deui
 mépés késang anu juuh
 lantaran leumpang gancang
 urut tawap ujug-ajig
 awak seger karasa jagjag waringkas

30. Guguritan di luhur di tulis ngagunakeun patokan pupuh.....
a. Asmarandana	c. Dangdanggula	e. Balakbak
b. Sinom	d. Kinanti	

31. Watek guguritan di luhur nyaeta.....
a. Senang, Gumbira	c. Bingung, Sedih	e. Nganti-nganti
b. Agung, Asem	d. Silih asih, Kasmaran	

32. Watek pupuh balakbak nyaeta....
a. Senang, Gumbira	c. Bingung, Sedih	e. Nganti-nganti
b. Agung, Asem	d. Heureuy, Pikaseurieun	

*aya lumut dina batu,
 aya kuya di muara.
 Kedah tumut kana waktu,
 di dunya urang ngumbara*

33. Mun ditilik tina wangunna sisindiran di luhur ka asup kana wangun....
a. Rarakitan	c. Wawangsalan	e. Guguritan
b. Paparikan	d. Rarakitan jeung Paparikan	

34. Mun ditilik tina eusina sisindiran di luhur kaasup kana...
a. Silih Asih	c. Banyol	e. Hereuy
b. Sesebred	d. Piwuruk	

35. **Abdi teh kapiring leutik**
Kaisinan ku gamparan
 Wangsalna.....
a. Piring	c. Kuring	e. Leutik
b. Pisin	d. Isin	

36. “Kuring keur dahar di dapur”
 Kalimah di luhur mun di robah kana ragam basa lemes nyaeta....
a. Abdi nuju tuang di dapur	c. Abdi nuju dahar di dapur	e. Kuring nuju tuang di dapur
b. Abdi nuju neda di dapur	d. Abdi keur neda di dapur	

37. “Pa, neda widi badéheula, hoyong kahampangan!”
a. Ka tukang	c. ka warung	e. ka hareup
b. ka payun	d. ka pengker	

38. “Punten bu bukuna kacandak”
 Kecap **kacandak** nuduhkeun kana kecap....
a. Pagawean teu dihaja	c. Kecap sifat	e. Kecap transitif
b. Kecap pagawean di haja	d. Kecap kaayaan	

39. Ragam bahasa resmi tina kecap abdi atawa kuring nyaéta.....
 a. sadérék
 b. pangersa
 c. salira
 d. déwék
 e. simkuring
40. Di handap ieu ragam bahasa teu resmi pikeun gaganti jalma ka dua nyaéta, iwal.....
 a. sadérék
 b. silaing
 c. énté
 d. salira
 e. anjeun

II. Jawab kalawan bener soal-soal ieu handap!

41. Tulis sapada sisindiran anu eusina silih asih!
42. Tulis sapada guguritan make patokan pupuh kinanti!
43. Tulis kalimah tina kecap-kecap ieu di handap!
 - a. Pun Bapa
 - b. Tuang Rama
44. Tulis sinopsis carpon Babalik Pikir di luhur!
45. TulisTokoh-tokoh anu aya dina carita wayang Ramayana!